

Zwijg als het graf

Carla Kovach bij Boekerij:

*Stil maar
Dit heb je verdiend
Zo'n mooi meisje
Toen ze verdween
Haar duistere hart
Haar laatste fout
Zwijg als het graf*

Carla Kovach

ZWIJG ALS HET GRAF

Sommige leugens kunnen niet begraven blijven

Vertaald door Renée de Graaf

ISBN 978-90-225-9936-5
ISBN 978-94-023-2142-5 (e-book)
ISBN 978-90-528-6606-2 (audio)
NUR 330

Oorspronkelijke titel: *Their Silent Graves*

Vertaling: Renée de Graaf

Omslagontwerp en -beeld: © Clarkevanmeurs Design, bewerkt door DPS

Zetwerk: Mat-Zet bv, Huizen

© Carla Kovach, 2020. First published in Great Britain in 2020 by Storyfire Ltd trading as Bookouture.

© 2023 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Zwijg als het graf is opgedragen aan al degenen die
dit jaar iemand verloren hebben of ziek zijn geweest.
Ik weet dat de pandemie veel mensen op hartverscheurende
wijze heeft getroffen. Een dierbare kunnen omhelzen
is zo waardevol. Beschouw het nooit als iets
vanzelfsprekends. Xxx

PROLOOG

24 jaar geleden

Vrijdag 27 september

‘Hé, eentje voor mijn maat. En voor mij ook nog een pint als je toch bezig bent.’ Terry haalde zijn neus op en hij veegde het vleugje witte poeder dat hem irriteerde van zijn bovenlip.

Hij mepte me op mijn rug, zodat ik bijna vooroverviel toen ik op de barkruk wilde gaan zitten. Ik vond het niet erg, zolang hij rondjes voor de hele zaak gaf alsof het niks kostte. Ik keek even rond en knikte naar de anderen, de meesten waren al wat oudere mannen. Ik was niet de enige die meegenoot van zijn gulle dronkenschap. Waarschijnlijk was het al een tijdje dikke pret hier, zo zag het er tenminste uit. Het water liep me in de mond toen ik de typische geur van hop rook. ‘Dank je wel, Terry. Je bent een echte heer.’ Hij is verre van dat, ik weet ook niet waarom ik dat zei. Het leek gewoon het juiste om te zeggen.

‘Ik weet het, vertel mij wat. Dacht de bitch thuis er ook maar zo over, man. Maar zo zijn ze, die vrouwen.’ Toen de serveerster vooroverboog om nog een glas te pakken, zag ik Terry naar haar loeren. ‘Wat ga je hierna doen, mop? Misschien dat jij en ik nog leuke dingen kunnen doen samen, ik laat je gillen van genot. Alle remmen

los, daar zeg je vast geen nee tegen.’ Hij stak meerdere keren het puntje van zijn tong uit en hij knipoogde.

De vrouw rolde met haar ogen en ging rechtop staan, trok haar rok naar beneden en liep naar de andere kant van de bar om twee pintjes voor hen te tappen.

‘Pak er zelf ook een, jij lust ’m toch ook wel?’

‘Nee dank je, dat doe ik nooit.’ Ze draaide zich om.

‘Echt een ondankbaar wijf, net als mijn vrouw. Je kunt ze het beste continu vóór zijn en ze op hun plaats wijzen. En als ze proberen te ontsnappen, nou, dan sleep je ze aan hun haren weer terug. Je moet ze de baas blijven.’ Hij grijnsde en haalde zijn neus nog eens op.

Ik lachte een beetje zuinig en pufte. Mijn inkomsten zijn deze maand teruggelopen, er gaan niet genoeg mensen dood. Ik zit een beetje duimen te draaien. Begrijp me goed: mensen geven minder uit aan een doodskist dan ooit. Ik lever kwaliteitsspul, de mooiste op maat gemaakte kisten en ze gaan ook nog een eeuwigheid mee. Ik wrijf mijn handen tegen elkaar en voel de splinters en de eeltplekken. Ik ben niet zomaar een timmerman, ik ben een artiest. Ik modelleer het hout. Ik mag het graag onder mijn handen voelen en ik behandel het met liefde.

Terry gaf me een por. ‘Ik bedoel, die bitch durfde me tegen te spreken, dus wat doe ik? Ik heb haar achtergelaten in de schuur. Ze moet maar leren niet zo neerbuigend tegen mij te praten, daar komt ze niet mee weg.’

Hij grijnst nu naar mij terwijl de serveerster mijn pint neerkwakt.

‘Dank, Terry.’ Ik neem een slok.

‘Misschien laat ik haar het hele weekend daar zitten tot ze haar lesje heeft geleerd. Als ik haar vrijlaat, is ze zo dankbaar, als je snapt wat ik bedoel. Dat doet wonderen voor de relatie.’ Hij knipoogde weer.

Hij heeft geen idee wat respect is. Iedereen hier weet hoe zij aan haar blauwe plekken komt, maar we doen alsof we maatjes met hem zijn. Waarom? Ik weet het niet. Ik krijg een ongemakkelijk gevoel. Ik zou er iets van moeten zeggen, het tegen iemand moeten vertellen, maar ik doe het niet, net zomin als de anderen hier. Ze zouden de politie kunnen bellen of maatschappelijk werk, maar niemand doet het. We negeren andermans problemen in ruil voor een gratis rondje in de pub. We leven volgens een ongeschreven wet dat we onze naaste niet mogen verklikken. Zo doen wij dat hier blijkbaar.

‘Ik ga op huis aan, eens even kijken hoe het met m’n bitch is!’ Hij slaat de pint achterover en kwakt het lege glas op de bar. ‘Zij en ik hebben nog een appeltje te schillen. Ik zal haar eens laten zien wie de baas is. Tot kijk, lekker ding, je hebt mijn nummer. Bel me.’ Hij wankelt naar de deur en stoot hem open, hij struikelt bijna als hij weggaat.

‘Ik dacht het niet.’ De serveerster leunt op de bar. ‘Waarom moedigen jullie hem aan, jullie allemaal?’

De anderen kijken op, maar draaien zich weer om en gaan verder met hun gesprek, kaartspel of spelletje domino.

Ik reageer verontwaardigd en trek mijn neus op. ‘Aanmoedigen? Hem? Dat doe ik helemaal niet.’

‘Echt wel. Je neemt gratis drankjes van hem aan, je zegt er niks van als hij onbeschoft is tegen mensen, met name vrouwen. En zoals hij over zijn vróúw praat, mijn hemel. Weet je, jij bent al net zo erg als hij. En net zo erg als zij allemaal.’ Ze wijst naar de anderen, gooit de afdruipmat op de bar en keert ons allemaal de rug toe.

Ik haal mijn schouders op en draai me naar de rest. Er zitten er een paar te grinniken en een van hen steekt twee vingers op achter haar rug.

Ik grijp mijn pint en wil hem naar iemand gooien. Ik neem een

slok, maar hij smaakt niet zoals hij zou moeten smaken. Ik kan haar uit haar lijden verlossen. Ik zou er nu een einde aan kunnen maken. Ik kan Terry naar huis volgen en de politie bellen als hij zijn vrouw afranselt. Ik stel me voor hoe ze opgesloten zit in een koude, vochtige schuur, rillend. Ik stoot mijn pint om wanneer ik wegga.

‘Je wordt bedankt,’ roept de serveerster me na terwijl ik door de mist ren, Terry achterna. Mijn hart bonkt. Als iemand ooit mijn dochter, nichtje of zus zo zou behandelen, zou ik hem vermoorden. Ik zou mijn revolver op hem leegschieten, net als Billy the Kid. Ik zou hem overrompelen en een kogel door zijn kop jagen.

Ik kan toch niet wegstijgen en niks doen?

12 jaar geleden

‘Waar ben ik? Help! Laat me eruit.’ Ze tastte om zich heen, trok haar hand terug toen iets scherps in de huid tussen haar nagel en vinger drong. ‘Laat me eruit!’ Ze bonsde op wat haar omgaf en hoopte dat iemand het hoorde. Met versnelde ademhaling probeerde ze de ene kant op te draaien, daarna de andere. Met elke draai stootte ze haar elleboog, teen of knie.

Toen ze begon te wiebelen, gilte ze het uit omdat de spier in haar nek protesteerde. Er trok een scherpe pijscheut door haar schouder. Koud, zo koud, en vochtig, en opgesloten. Met trillende handen voelde ze het zanderige regenwater dat ter hoogte van haar middenrif was binnen gesijpeld, dwars door haar panty en onderbroek heen. Elke spier brandde bij iedere huivering en ze voelde haar tenen niet. Dit kon niet waar zijn. Misschien droomde ze dit en lag ze lekker onder de dekens in bed.

Ze ademde fel in toen er een traan over haar gezicht naar beneden gleed, daarna hijgde en piepte ze alsof er iemand tegen haar borst had getrapt. Dit was geen droom. Ze bonkte en trapte om zich heen totdat een knakkend geluid in haar teen een misselijkmakend gevoel door haar lijf joeg. Ze hapte naar adem en klauwde om zich heen, maar er was niets om vast te pakken. Ze zag geen hand

voor ogen en haar hoofd tolde. Het constante bonzen en suizen van haar bloed dat door haar lichaam pulseerde dreigde alles te overstemmen. Haar hoofd stond op exploderen door dat voortdurende *boem, boem*. Bonken en trappen was wat ze deed, haar enige kans nog om te ontsnappen voordat de lichten bij haarzelf uitgingen. Ze sloot haar ogen, niet dat het enig verschil maakte. Ze wilde dat het tollen van haar hoofd stopte. Ze klappertandde zo hevig dat ze bang was dat haar tanden zouden afbreken als het zo doorging.

‘Stop.’ Ze dwong zichzelf adem te halen, haar adem in te houden, en weer uit. Enkele seconden later werd haar hoofd iets helderder. Wat wist ze? Ze bevond zich in een kist van hout, oud vochtig hout. Ze streek met haar vingers over de ruwe nerf en slaakte een gillette toen er nog een splinter in haar vingertop drong. Iemand had haar pijn gedaan, haar misschien op haar hoofd geslagen, hopelijk was het voortdurende gebons in haar kop van voorbijgaande aard. Daarna was ze in iets van hout... een kist... een... doodskist gelegd. Schreeuwend sloeg ze tegen de zijkanten en de bovenkant.

‘Help, laat me eruit.’ Tranen stroomden over haar wangen en haar neus raakte verstopt. Terwijl ze bleef bonzen op alles om haar heen, voelde ze een zwakke plek in het hout, vlak boven haar buik waar het lekte. Bonkend en duwend lukte het haar door het zwakke gedeelte heen te breken. Ze duwde harder, snakte naar adem en voelde iets kriebelen bij haar middenrif wat haar schrik aanjoeg. Was er maar een beetje licht, dan kon ze misschien zien waar ze was en wat er nu op haar lag. In haar verbeelding waren het spinnen met harige poten, pissebedden, wormen en duizendpoten, alles waar ze thuis van griezelde. Ze had er nooit tegen gekund, tegen kruipend gespuis. Haar ouders moesten vaak komen opdraven om ze weg te halen.

Ze strekte een bevende hand uit naar haar buik en gilte toen ze in een handvol aarde greep. *Het is maar aarde, geen spin*. Wacht...

was dat niet nog erger? Ze had een gaatje in de kist gemaakt en nu vulde dat zich met modder en gruis en... water. Ze kon het horen: drup, drup, drup, het lekte erdoorheen. De kist zou vollopen en ze zou verdrinken.

Doe iets. Dénk, denk na. Haar gedachten tolden en overspoelden in een noodtempo haar gemoed. *Maar wát doen dan?* Ze bonkte tegen de bovenkant en toen hoorde ze de plof, gevolgd door gesmoord lachen. Er was daar iemand, iemand die getuige was van haar ellendige toestand en zich ermee vermaakte. Ze had al om hulp geschreeuwd en ze hadden geen poot uitgestoken. Ze lieten haar doodgaan. Wie zich daar buiten bevond was er niet om haar te helpen. Diegene genoot er blijkbaar te veel van om een einde aan de situatie te maken. Ze voelde in haar zakken, haalde er een doosje uit en betastte de inhoud. Een huivering trok als een schok langs haar ruggengraat, ze beefde en trapte met haar tenen tegen het hout. Ze gilte het uit toen een van haar teennagels zich vol in haar huid boorde. Het aarde-achtige luchtje in de bedompte kist veranderde in een ander vies luchtje dat ze herkende. Lucifers – ze friemelde aan de inhoud van het doosje. Er waren er drie.

Ze stak een lucifer tussen haar tanden terwijl ze met het doosje prutste zodat ze de afstrijkzijde in de juiste positie kreeg. De lucifer gleed uit haar mond en de andere twee verdwenen in haar haren. Waarom deed ze zo onhandig? Ze kon nauwelijks bij haar schouderaars, haar vingers waren gevoelloos en het was alsof de wanden van de kist steeds meer op haar afkwamen. *Rustig nou.* Hij moest daar liggen, ze zou hem vinden, logisch. Even later had ze de lucifer te pakken die uit haar mond was gegleden en ditmaal liet ze hem niet meer vallen. Met één streek ontbrandde hij. Zoals ze al vermoedde, lag ze in een kist. Het gaatje dat ze aan de bovenkant had gemaakt was minuscuul, maar dat hield het smerige water en de aarde niet tegen. Als ze er nog eens tegen duwde, zou ze dan stikken in de aarde?

‘Au.’ De lucifer was opgebrand en had haar wijsvinger geschroeid. Ze inhaleerde het zwaveldioxide dat de krappe ruimte vulde. Ze wist dat vuur zuurstof verbrandde; natuur- en scheikunde behoorden tot haar favoriete vakken. Ze wist ook dat de zuurstof in de kist beperkt was en dat het snel gedaan was ermee. Wat ze niet wist was hoelang het duurde voordat je stikte als je levend begraven werd. Seconden, minuten, uren?

Ze hyperventileerde toen het gesmoorde lachen weer klonk. *Langzaam in- en uitademen.* Ze sloot haar ogen en dacht terug aan wat er hiervoor was gebeurd. Ze was niet op haar hoofd geslagen. Flarden herinnering kwamen terug. Ze was geduwd, viel met haar hoofd tegen een grote kei. Vanaf dat moment kon ze zich niets meer herinneren. Ze wreef met een gruijzige hand over haar voorhoofd en kromp ineen toen ze over de plakkerige wond streek. Ze schreeuwde en sloeg tegen het deksel van de kist. Iemand had haar daarin gelegd. Wie? Ze dacht terug aan de avond maar het bleef vaag; er flitsten alleen fragmenten door haar hoofd.

Dat was het. Ze had een soort bloedrode punch gedronken uit een kom. Iedereen dronk het. De herinnering aan de plastic oogbollen die erin dreven deed haar bijna kokhalzen.

Harde muziek.

Een meisje dat overgaf in de keuken terwijl een groep jongens een vreemd ruikende sigaret doorgaven. Ze hadden haar voor ‘saaie doos’ uitgemaakt toen ze weigerde.

Een buur in een ochtendjas die aanklopte en klaagde over het lawaai.

Overall mensen. Duivels, heksen, de Sneeuwkonigin, figuren verkleed als skeletten.

‘Don’t Cha’ van The Pussycat Dolls op z’n allerhardst.

Struikelend de trap op, op zoek naar de wc. Daarna over een

dronken jongen heen stappen die in slaap is gevallen en zijn shirt kwijt is.

Een flits van een half blote kont van een sexy kat die op een ingebouwde wastafel zit en gepenetreerd wordt door iemand in een Freddy Krueger-kostuum. Haar staart en legging liggen op de vloer en haar kattenoren hangen slap. Het meisje roept dat ze moet ophepelen en gooit een haarborstel in haar richting.

De plotselinge behoefte om weg te gaan. Dit was niet haar scene. Ze had het geprobeerd, ze had haar best gedaan en nu wilde ze naar huis, vooral nadat iedereen op het feest haar zo'n beetje genegeerd had, haar als muurbloempje aan de kant had laten zitten. Haar zogenaamde vriendin had haar meteen bij binnenkomst aan haar lot overgelaten.

De trap af naar beneden, sluipend in haar gestreepte legging. Was ze maar niet als sexy heks verkleed gegaan, een outfit die ze gekozen had op advies van haar goedbedoelende nieuwe vriendin. Degene die haar in de steek had gelaten zodra ze binnenkwamen op de houseparty. Haar puntschoenen had ze al heel lang geleden uitgedaan toen ze ongemakkelijk had staan dansen. Die kon ze niet meer vinden. Ze waren weg.

Een dikke traan zwom in haar ooghoek. Haar lieve ouders hadden haar op het hart gedrukt veilig thuis te komen, anders moest ze hen bellen, dan werd ze opgehaald. Ze vertelde hun niet dat ze niet naar het feest toe wilde omdat ze haar best zou moeten doen om 'erbij te horen'. Ze was een nieuwkomer in de regio en moest zich waarmaken.

Nog een herinnering kwam terug. Een van de jongens keek haar in de ogen en zoende haar, het was haar eerste zoen. Toen had hij haar uitgelachen, met al zijn vrienden erbij. Ze was gewoon een goeie grap voor hen, meer niet. Waar was hij nu? Hij had haar aan haar lot overgelaten, net als de anderen.

Waarom was ze in tranen van het feest weggegaan? Er was meer voor nodig dan een stel pestkoppen om haar aan het huilen te maken. Ze had er geen moeite mee om haar verdriet voor zich te houden en was er heel bedreven in geworden; vaak kwam alles eruit als ze weer alleen op haar slaapkamer zat. Misschien was het de alcohol in de punch geweest.

Ze probeerde te slikken en begon te hoesten toen haar eigen speeksel in haar luchtpijp kwam.

Daar was het weer, het gedempte lachen. Dat ze hen kon horen was een goed teken. Ze lag niet heel diep begraven. Het was vast een grap die ze met haar uithaalden.

Ze slaakte een gil toen ze een plof boven zich hoorde. Er werd meer aarde op de kist gegooid.

Ze wilde haar familie zeggen hoeveel ze van hen hield. Ze wilde terug naar hun oude huis in Birmingham en weer met haar beste vriendin Sasha praten, dezelfde die verhuisd was en niet een keer had teruggebeld. Ze wilde lekker gaan winkelen, frisse lucht inademen, regendruppels op haar gezicht voelen, het berijpte kreupelhout onder haar voeten horen knerpen terwijl ze Miffy, haar terrier, uitliet tussen de kale braamstruiken. Ze verlangde naar de kleine dingen, zelfs naar school. Ze wilde een filmavond met haar vader en moeder met popcorn en chips. Ze wilde niet dood. Daar was ze nog niet klaar voor. Ze had nog niet eens haar eerste echte baantje of vriendje gehad. Ze was nog nooit naar de uni of hogeschool geweest, had nog nooit een introductieweek meegemaakt.

Binnen sijpelende aarde kriebelde op haar buik en vormde een hoopje. Ze probeerde te bonken en nog eens, ze kon nauwelijks kracht zetten met haar vuisten binnen de begrenzing van de kist. Zou een groep feestgangers haar er straks uit halen en zeggen dat het een Halloween-grap was? Ze bracht met moeite haar hand boven haar hoofd en begon opnieuw haar omhulsel te verkennen.

Ruw hout... en... wacht... Er stak een stuk koord door een piepklein gaatje. Haar gedachten haakten zich vast aan een herinnering. Er werden bellen aan een koord vastgemaakt dat naar de lijkst leidde tijdens de historische uitbraken van de cholera. Dat was het. Het was een test, een initiatie. Afhankelijk van hoe ze hiermee omging zou ze óf de rest van haar leven worden uitgelachen óf worden bewonderd door haar leeftijdgenoten. Het lucifersdoosje gleed uit haar andere hand.

Het was oké. Ze wist hoe het werkte. Ze hoefde alleen maar aan het koord te trekken. Er zou een bel klinken en ze zou bevrijd worden. De feestgangers zouden op haar wachten en zeggen dat het maar een grap was.

‘Oké, ik weet waar jullie mee bezig zijn. Laat me er nu maar uit. *Ha, ha, ha.* Het is niet grappig meer.’ Ze zou het cool spelen, doen alsof het niks voorstelde. Maar dat deed het wel. Zodra ze eruit gelaten werd, zou ze zo hard mogelijk wegrennen, tot ze thuis was. Ze wilde met niemand van het feest meer iets te maken hebben, ook niet met degene die haar beste nieuwe vriendin beweerde te zijn.

Het lachen begon weer, maar deze keer kon ze het niet zo goed horen. Er belandde nog wat aarde op de kist. Met verkleumde vingers reikte ze naar het koord, deed twee pogingen om het vast te grijpen en het rond haar pols te winden om er meer vat op te krijgen. Ze trok er steeds aan, stootte haar elleboog bij elke ruk. Het koord verslaptte. Ze trok er steeds harder aan, wond het om haar twee handen totdat ze met een laatste ruk die tegen haar wang aankwam het uiteinde van het koord door het gaatje trok.

Alles wat ze wilde was met Miffy knuffelen en in haar eigen bed liggen. Ze klauwde met het restant van haar nagels in het gat en voelde het gewicht van de aarde op het hout boven haar. Ze zag geen uitweg. *Vaarwel, mam, pap en Miffy.*

2

Nu

Maandag 26 oktober

‘Goed je te zien.’ Hoofdinspecteur Chris Briggs nipte aan zijn koffie. Ze zaten op hun vaste plek in Lucy’s Café. Zelfs wanneer hij zat, viel hij op door zijn lengte. Zijn grijzende bruine haar viel over zijn voorhoofd, wat hem die typische buitendienst-look gaf. Op dit moment wekten ze niet de indruk dat hij haar baas was en zij zijn inspecteur, maar leken ze gewoon twee goede vrienden die samen koffiedronken.

Gina keek even naar de versiering van nepspinnenwebben en pijpenragerspinnen voor de ramen van het café, dat helemaal klaar was voor Halloween. De nieuwe eigenaren deden het heel goed sinds ze de tent hadden overgenomen. ‘Fijn dat je wilde afspreken.’ Gina wuifde naar de vrouw met het schort voor die ijverig de tafel schoonmaakte waar een gezin aan had gezeten dat net weg was.

‘Heb je al plannen voor je vrije dagen straks?’ Het koffiekopje zag er minuscuul uit in zijn kolenschoppen van handen.

‘Zeker. Ik heb een wellnessarrangement geboekt. Vanaf woensdag ga ik erheen en deze keer kan ik gewoon niet wachten.’

‘Ik heb jou nooit ingeschat als het type dat zichzelf ontspanning gunt.’

‘Klopt. Mijn dochter zegt tot vervelens toe dat ik het eens moet proberen.’ Ze perste haar lippen open. Haar rug laten masseren door een paar vreemde handen en haar teennagels fuchsiaroze laten lakken klonk bepaald niet aantrekkelijk, maar ze had zichzelf beloofd dat ze het erop zou wagen, en toen ze op internet een aanbieding zag, had ze in een opwelling geboekt.

‘Ga je met Hannah? Een beetje qualitytime voor moeder en dochter?’

‘Ik heb haar niet verteld dat ik geboekt heb. Ik zeg het alleen tegen jou. Ik dacht: als ik het nou verschrikkelijk vind, dan kan ik gewoon weer naar huis zonder dat ik iemand teleurstel. Als ik met haar ga en ik één seconde laat doorschemeren dat ik het vreselijk vind, dan blijft ze me dat de rest van mijn leven verwijten. Ik had haar natuurlijk kunnen vragen, maar zo is het beter.’

‘Misschien een volgende keer?’

Gina trok een ontsteld gezicht en begon onderdrukt te giechelen. ‘Je weet nog steeds donders goed hoe je mij aan het lachen krijgt.’

Hij keek haar iets langer aan dan gewoonlijk.

Ze glimlachte en duwde een haarlok achter haar oor. Bij uitzondering had ze zich uitgeleefd met de krultang op haar weelderige bos krullen en er meer model in gebracht. ‘Het lijkt wel of die laatste klanten elkaar met eten hebben bekogeld.’

Op de vloer onder de hoge kinderstoel waren stukjes tonijnsandwich platgestampt, over de hele tafel lag chips en er stond een overstroomde beker chocomel op een doordrenkt servet. De café-eigenaresse keek op; ze besepte niet dat er een veeg cacao-poeder op haar voorhoofd zat. ‘Ik kom zo bij u.’ Ze duwde een paar verdwaalde donkere lokken uit haar gezicht.

Gina glimlachte. ‘Prima hoor, ik hou het nog wel even uit.’

‘Liegbeest.’ Briggs kende haar als geen ander, beter dan wie ook op het bureau. ‘Ik zie dat je zit te smachten naar een fatsoenlijke kop koffie in plaats van die oplosrommel op het bureau.’

Ze stak haar handen op, rolde met haar ogen terwijl ze op haar onderlip beet. ‘Je hebt me door.’ Ze keek naar de andere kant van de ruimte. Daar zaten Cyril en June, het oudere echtpaar dat hier leek te wonen. June breide altijd een paar naalden aan de sjaal waar ze mee bezig was en Cyril zwoegde op een kruiswoordraadsel. De vrouw in de hoek die door haar grote brillenglazen tuurde was alleen en las meestal een of andere klassieker. Dit keer had ze *Misdaad en straf* voor zich liggen. Ze hield van mensen observeren en Gina kon zich wel met haar vereenzelvigen. Gina vroeg zich af wat ze van haar en Briggs zou denken. Twee collega’s die lekker koffie zaten te drinken of ex-geliefden die hun gevoelens proberen te verbergen? Een vrouw met lompe zwarte veterschoenen aan en een priesterboordje verliet de zaak. Gina keek haar na. Ze stak haastig de straat over in de richting van de kerk, met een takeawaykoffie in haar hand. Daarna keek Gina weer even naar June, precies op het moment dat ze iets in Cyrils oor fluisterde terwijl ze naar Gina keek. Gina fronste en keek weg.

‘Koffie?’ Lucy veegde het zweet van haar voorhoofd nadat ze de bezem tegen het raam had gezet en uitpuffte. ‘De gebruikelijke... Laat me raden.’ Ze sloot haar ogen en knipte een paar keer met haar vingers. ‘We hebben allerlei soorten koffie, maar voor u wordt het de Americano met een scheutje magere melk.’ Ze wees naar Gina.

‘Helemaal goed, dank je.’ Gina glimlachte toen de vrouw de bestelling in een ouderwets bonnenboekje noteerde.

‘Bill.’ Ze riep naar de man met een lichte bochel en volle, grijze haardos die achter de toog bezig was. ‘Eén Americano, scheutje magere melk.’ Ze wees naar Gina. De man draaide zijn rug naar hen toe en ging aan de slag met de bestelling. ‘Dat is mijn vader,

Bill. En jullie zijn...? Ik vind het vervelend om te wijzen als je iets bestelt omdat ik niet weet hoe jullie heten.'

Gina schraapte haar keel. 'Gina en Chris.' Het gebeurde zelden dat ze hem aan iemand voorstelde als Chris. Ze kreeg het er bijna warm van toen ze zijn voornaam hardop uitsprak. Ze hadden samen afgesproken, gezellig, zij het onder het strikt platonische genot van een kopje koffie. Ze deden dit regelmatig de laatste tijd en spraken over allerlei dingen uit hun persoonlijke leven, over het nieuws en over de zaken waaraan ze werkten.

De serveerster wees op haar naamplaatje. 'Ik ben Lucy.' Ze draaide zich om naar de toog. 'De Americano is voor Gina, maak 'm maar lekker pittig, Bill.'

Bill staaarde iets te lang naar Gina, ze werd er ongemakkelijk van. Gina glimlachte en hij keek weg. Toen ze weer opkeek, was hij bezig met haar koffie. Lucy haastte zich naar de toog, haar platte schoenen flapten over de stenen vloer.

'Kijkt u eens.' Bill knipoogde en reikte haar de koffie aan.

'Dank.' Lucy pakte de bestelling aan van haar vader. Hij glimlachte, ging verder met het afprijzen van de sandwiches die waren overgebleven na de lunch. 'Eén Americano. Ik heb een bonnetje voor jullie gemaakt. Geef maar een seintje als je wilt betalen.' Ze scheurde het kopietje uit het ouderwetse bonnenboekje en liet het op hun tafel achter, samen met een paar chocolaatjes in mooie wikfels. 'Misschien willen jullie ze proeven, ze zijn nieuw.'

'Dank je. Dat willen we zeker.' Briggs boog zich over de tafel en nam er een, zijn haar viel weer over zijn voorhoofd.

Het viel Gina op dat hij zijn vrijetijdsoverhemd droeg dat ze voor hem had gekocht toen ze nog een serieuze, maar geheime, relatie hadden. 'Wat heb je allemaal uitgevreten vandaag?'

'Eh, niks. Ik heb zitten bingewatchen, seizoen één van *Stranger Things* op Netflix, en de hond uitgelaten, dat was het wel zo'n beet-

je. O ja, en ik heb chili gemaakt. Ik heb een bakje voor je bewaard, het staat in de auto. Ik weet dat je nooit kookt. Hoe was jouw werk?’

Gina leunde naar achteren in de roze leunstoel met krulleuningen en genoot van de warmte van de vintagelampen met gloeidraden boven hen. Het meubilair was een combinatie van comfortabel en kleurrijk, alles was van hergebruikt metaal en hout. ‘Zoals je weet hebben we iemand in staat van beschuldiging gesteld voor de openlijke geweldpleging op Hanger Road. Dus al met al een goede dag, niet te belastend.’ Ze haalde een chocolaatje uit de wikkel en stopte dat in haar mond.

‘Ik hoorde het. Je kent me: als ik vrij ben, kan ik het niet laten mijn e-mails te lezen. Ongelooflijk dat er zoveel getuigen waren die niks deden. Meestal staat er een barmhartige samaritaan op of belt iemand de politie voordat de boel uit de hand loopt.’

Gina knikte. ‘Mensen blijven bij zoiets steeds vaker rondhangen met hun telefoon in de aanslag. We kregen zeven filmpjes van omstanders, en je raadt het al: het duurde twaalf minuten voordat iemand die man te hulp schoot. We hadden dus heel veel opnames als bewijs, maar de arme man had na tien minuten wel een gebroken kaak. Dat had volgens mij voorkomen kunnen worden.’

‘Ik denk dat mensen soms te bang zijn om zich erin te mengen, bang dat ze zelf klappen krijgen. Maar dat is geen excuus om de politie niet te bellen.’ Briggs glimlachte vragend naar de eigenaresse. ‘Mag ik er nog een met een extra espresso erin, alsjeblieft?’

Lucy knikte vanaf de andere kant van de ruimte, waar ze de sjaal bewonderde die June aan het breien was.

Gina tikte met haar vinger op tafel. ‘Ik weet dat mensen bang worden als er gevochten wordt en normaal gesproken zou ik het met je eens zijn, maar ik heb het commentaar gehoord bij die filmpjes. Er klonk heel vaak: “Nou, er wordt flink op los gemept”, en:

“Wow, dat was een ” terwijl ze via hun schermpje meekeken. Het was net alsof ze zelf niet ter plekke waren, bij wat er vlak voor hun neus gebeurde. Bizar. Ik kon er niks aan doen, maar ik werd er gewoon een beetje misselijk van toen ik het zag en ik begon te piekeren over hoe de mensheid aan het afglijden is.’

‘Dan is het maar goed dat de zaak is gesloten.’

‘Zeg dat wel.’ Gina staarde door het raam met de spinnenwebben naar de oude kerk die al tweehonderd jaar in Cleevesford High Street stond. Het gigantische kruis aan de voorgevel was verlicht. Er hingen enkele jongens en een paar meiden in de tienerleeftijd rond bij het plexiglasbushokje.

Lucy liep met een parmantig pasje naar Briggs toe, zette zijn grote koffie met melk op tafel en legde weer een handgeschreven bonnetje neer. ‘Met een extra cafeïneshot, precies zoals je hem hebben wilt.’

‘Dank je.’ Hij keek een paar auto’s na die langsreden. ‘Er lopen rare snuiters rond op deze wereld en die komen wij allemaal tegen, dat is een ding dat zeker is.’

‘Nou en of.’

Briggs nam een slok koffie en Gina verstrakte toen iemand met veel tumult de zaak binnenviel. Een korte harde windvlaag blies dode bladeren naar binnen die zich over de vloer van het café verspreidden.

Een man in een lange, marineblauwe jas ging voor de toog staan en frunnikte aan een draad aan een van zijn rafelende manchetten. ‘Een grote zwarte koffie en zo’n afgeprijsde kipsandwich. Mee-nemen.’ Hij sloeg hard met zijn vuist op de toog. ‘Is er ook iemand die bedient?’

Lucy haastte zich naar de toog. ‘O, sorry. Bill is zeker achter bezig. U hebt geluk, de kipsandwich is net afgeprijsd. Dan wordt het drie pond en zeventig pence.’

‘Ongemanierd of...?’ Gina schudde haar hoofd maar luisterde mee terwijl ze de situatie volgde via de reflectie in het raam. Haar neusvleugels trilden. De geur van oud zweet en rook bereikte haar neus terwijl de man rusteloos heen en weer wiebelde.

Haar spieren spanden zich. Misschien was ze harder toe aan haar wellnessweekend dan ze dacht.

De man rommelde in zijn zakken en legde muntgeld, sleutels en verfrommelde tissues op de toog. Hij trok zijn zwarte beanie tot aan zijn wenkbrauwen naar beneden en telde zijn geld, wat bemoeilijkt werd door een loshangende wollen draad aan zijn vingerloze handschoen. ‘Nou nou, wat duur. Hoe durf je dat te vragen voor een koffie met een sandwich? Die was toch afgeprijsd? Als-ie bijna bedorven is, moet je hem gratis weggeven.’

Gina draaide haar hoofd om zodat ze hem beter kon bekijken.

‘Sorry, wij hebben ook onze kosten. We rekenen wat we moeten rekenen.’ Lucy begon licht te beven.

‘Oké,’ hij boog zich naar haar toe en las haar naamkaartje, ‘Lucy, lieve Lucy.’ Hij staarde haar aan voordat hij een brede grijns op zijn gezicht toverde. ‘Laat die sandwich maar zitten, die ziet er te goor uit. Doe alleen de koffie maar. Meenemen.’ Hij schudde zijn hoofd. ‘Nou, schiet op dan. Waar wacht je op?’ Even bleef het stil en toen sneerde hij: ‘Wat sta je me nou aan te gapen? Val je op ruw en woest? Ik kan je wat laten beleven als je wilt.’ Hij stak zijn hand uit en wilde haar aanraken.

‘Oké, daar ben ik weer.’ Bill kwam binnen sloffen.

Lucy slikte toen ze naar Bill knikte en hij begon aan de bestelling. Ze pakte het muntgeld van de toog en stopte het weg.

‘Boe.’ De man lachte toen ze terugdeinsde. ‘Schiet effe op met die koffie, maat. Waarom duurt het allemaal zo lang hier?’ Hij sloeg weer met zijn vuist op de toog, nu drie keer achter elkaar, waardoor de inzamelingspot voor goede doelen begon te rinkelen.